

Kamień odrzucony przez budujących

Nasz fundament

„Kamień, którzy odrzucili budujący, uczyniony jest głową węgielną” — Psalm 118:22 (BG).

Proroctwa Starego Testamentu stanowią fundament naszej wiary oraz przekonań dotyczących Jezusa Chrystusa. Nikt nie rozumiał tego lepiej niż sam Jezus, co potwierdza Ewangelia Łukasza 24:27: „I począwszy od Mojżesza poprzez wszystkich proroków wykładał im, co o nim było napisane we wszystkich Pismach”. Jednym z takich proroctw jest proroctwo o kamieniu węgielnym, określanym w przekładzie Biblii Gdańskiej jako „głowa węgielna”.

Wiara chrześcijan zyskuje na sile, gdy dostrzegają, że zarówno Jezus, jak i Jego apostołowie ukazali głębokie znaczenie proroctw o kamieniu węgielnym zawartych w Starym Testamencie. Dali przez to głębszy wgląd w Boży plan, a zwłaszcza w sposób, w jaki powinniśmy postrzegać Chrystusa – Głowę i Ciało.

Proroctwo o kamieniu węgielnym można znaleźć zarówno w Księdze Izajasza (rozdział 28), jak i w Psalmie 118. Podstawy tego proroctwa są dodatkowo wzmocnione przez powiązane proroctwa w Księdze Izajasza (rozdziały 7-9) oraz w Księdze Zachariasza (rozdział 4). Apostoł Piotr podsumowuje te proroctwa Starego Testamentu, posługując się obrazem świątyni zbudowanej z żywych kamieni, co stanowi piękny opis roli Kościoła w Bożym planie. Apostoł Paweł też wielokrotnie odnosi się do tych proroctw, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio.

Księga Izajasza 28 - Kamień węgielny

„Dlatego tak mówi Wszechmocny, Pan: Oto Ja kładę na Syjonie kamień, kamień wypróbowany, kosztowny kamień węgielny, mocno ugruntowany: Kto wierzy, ten się nie zachwieje” (Izaj. 28:16).

Hebrajskie słowo przetłumaczone jako „węgielny” (H6438, *pinnah*) oznacza „ką” i w innych fragmentach Pisma Świętego odnosi się do kąta prostego narożnika (np. czterech narożników miedzianego ołtarza w przybytku, 2 Mojż. 27:2). W tradycyjnym procesie budowlanym, zwłaszcza przy wznoszeniu kamiennych konstrukcji, kamień węgielny kładzie się zazwyczaj jako pierwszy, wyznaczając kąty i położenie całej budowli.

To właśnie ten kamień nazywamy „kamieniem węgielnym”.

To proroctwo zawarte w Księdze Izajasza łączy kamień węgielny z Syjonem. W Księdze Zachariasza 8:3 czytamy: „Tak mówi Pan: Wrócę na Syjon i zamieszkać w Jeruzalemie. Jeruzalem znów będzie nazwane grodem wiernym, a góra Pana Zastępów górą świętą”. Jeruzolima, symboliczne miejsce Bożej obecności w naturalnym Izraelu i przyszły ośrodek rządów Królestwa, jest zbudowana na górze Syjon. W Starym Testamencie Syjon również stanowi symboliczne miejsce przebywania Boga (Jer. 8:19) i często reprezentuje duchowy Izrael.

Chociaż fragment z Księgi Izajasza 28 dotyczący kamienia węgielnego ma głębokie prorocze znaczenie zarówno w kontekście Izraela cielesnego, jak i duchowego, to jednak, aby zrozumieć jego proroczy wymiar, konieczna jest dalsza analiza. Nowy Testament okazuje się w tym zakresie niezwykle pomocny. Izajasz 28:16 jest częściowo cytowany w Liście do Rzymian 9, natomiast w 1 Liście św. Piotra 2:6 przytaczany jest w całości. Apostoł interpretuje słowa Izajasza „ten się nie zachwieje” jako „nie zawiedzie się” lub „nie będzie zawstydzony” z powodu swojej wiary w ten kamień. Kamień ten, wypróbowany i sprawdzony, stanowi solidny fundament wiary, na którym wierzący mogą oprzeć się z pełnym zaufaniem, nie obawiając się zawstydzenia.

Psalm 118 - odrzucony kamień

Psalm 118:22-24 (BG): „Kamień, który odrzucili budujący, uczyniony jest głową węgielną. Od Pana się to stało, a jest dziwno w oczach naszych. Tenci to dzień, który uczynił Pan; rozweselmyż się, a rozradujmy się weń”.

W ostatnim tygodniu swojej ziemskiej służby Jezus przytoczył to proroctwo (Mat. 21; Mar. 12; Łuk. 20). Po wjeździe do Jeruzolimy i oczyszczeniu świątyni uzdrowił ślepych i chromych. Przywódcy religijni zaczęli się niepokoić i odnaleźli Go w świątyni, gdzie głosił Ewangelię. Podali w wątpliwość Jego prawo do nauczania i uzdrawiania. Jezus odpowiedział im jedną ze swoich ostatnich przypowieści – przypowieścią o niegodziwych dzierżawcach (zwaną też przypowieścią o niegodziwych rolnikach) z Mateusza 21:33-40.

W tej przypowieści służy właściciela winnicy, a następnie jego syn, zostali zabici przez niegodziwych dzierżawców. Jezus zapytał przywódców religijnych, co

powinien uczynić właściciel winnicy z tymi ludźmi. Odpowiedzieli, że powinni ich zniszczyć i wynająć winnicę innym dzierżawcom, którzy zapewnią mu „owoce w odpowiednim czasie”. W tym momencie swojej działalności Jezus uznał za stosowne częściowo zinterpretować przypowieść, przytaczając Psalm 118:22-23: „Rzekł im Jezus: Nie czytaliście nigdy w Pismach: Kamień, który odrzucili budujący, ten się stał głową węgielną: od Panać się to stało, i dziwne jest w oczach naszych? Przetoż powiadam wam: Iż od was odjęte będzie królestwo Boże, i będzie dane narodowi czyniącemu pożytki jego” (Mat. 21:42-43, BG).

Jezus, jako zwiastun Królestwa Bożego, był „kamieniem”, który został odrzucony przez „budujących” – religijnych przywódców tamtych czasów, kwestionujących Jego prawo do uzdrawiania i głoszenia Królestwa. Z przekazu jasno wynika, że byli świadomi, iż mowa dotyczyła ich samych (Mat. 21:45).

Ci budowniczowie pełnili funkcję opiekunów Królestwa Bożego, które zostało przedstawione jako winnica. Ta winnica miała być następnie przekazana nowym opiekunom, „narodowi czyniącemu pożytki jego”. Religijni przywódcy Izraela, jako budowniczowie, odrzucili Jezusa, Syna Bożego, który w przypowieści ukazany został jako syn właściciela winnicy. Choć nie jest to wyraźnie zaznaczone w tym fragmencie Pisma Świętego, prawdopodobnie sługami byli prorocy (Łuk. 11:47-48), a właścicielem winnicy – Jahwe, Bóg.

Dziękczynienie związane ze świętością

„Wysławiajcie Pana, albowiem jest dobry, albowiem łaska jego trwa na wieki!” (Psalm 118:1).

Pierwszy werset Psalmu 118 stanowi typowy wstęp do psalmów dziękczynnych, takich jak Psalm 106, 107 i 136. Psalm kończy się tymi samymi słowami (werset 29). To zdanie pojawia się również w modlitwie dziękczynnej Dawida, gdy przeniósł Arkę Przymierza do Jerozolimy i umieścił ją w namiocie (1 Kron. 16:34). Król Salomon uczcił Jehowę podobnymi słowami podczas wniesienia Arki do nowo wybudowanej świątyni, a następnie w trakcie jej poświęcenia (2 Kron. 5 i 7).

Podczas odbudowy świątyni po niewoli babilońskiej Izraelici śpiewali te same słowa przy położeniu kamienia węgielnego (Ezdr. 3:10-11). Wyraźnie widać, że wyrażanie głębokiej wdzięczności słusznie wiąże się ze świętą świątynią Boga oraz z uznaniem licznych błogostawieństw, które z niej płyną. Takie dziękczynienie powinno również towarzyszyć zawsze, gdy rozważamy główny kamień węgielny naszej wiary.

Kilka innych wersetów w Psalmie 118 zawiera subtelne

odniesienia do Mesjasza. Wersety 15 i 16 łączą prawicę Pana z męstwem i wywyższeniem. W całym Piśmie Świętym prawica Jahwe symbolizuje pierwszeństwo oraz Jego majestatyczną moc; jest miejscem bezpieczeństwa i zbawienia dla tych, którzy Go szukają (2 Mojż. 15:6; Psalm 17:7, 20:6). Słowa Dawida z Psalmu 110:1 proroczo opisują Jezusa jako prawicę Jahwe po Jego wywyższeniu do nieba. Św. Piotr odwołał się do tych słów Dawida, odnosząc je do Pana w swoim kazaniu w dniu Pięćdziesiątnicy (Dzieje Ap. 2:33-36).

Izajasz 7-9 – skała potknięcia

„I będzie wam świętością i kamieniem obrazy, i skałą potknięcia dla obydwu domów Izraela, siđłem i siecią dla mieszkańców Jeruzalemu” (Izaj. 8:14).

Tło tego fragmentu stanowi okres nieustannych prześladowań Izraela i Judy przez Asyryjczyków. Najazd asyryjski był bezpośrednim skutkiem ich braku posłuszeństwa Słowu Pana, które było głoszone przez proroków. W relacjach św. Mateusza i św. Łukasza dotyczących przypowieści o niegodziwych dzierżawcach Jezus powiązał główny kamień węgielny z kamieniem obrazy oraz skałą potknięcia, o których mowa w Księdze Izajasza 21:44). Izrael nie rozpoznał w Jezusie Mesjasza, co w konsekwencji doprowadziło do jego zniszczenia jako narodu.

Klucz do zrozumienia proroctwa zawartego w Księdze Izajasza 8:14 można odnaleźć w znaku, który Bóg dał Achazowi, królowi Judy, w poprzednim rozdziale. Księga Izajasza 7:14 mówi: „Dlatego sam Pan da wam znak: Oto panna poczne i porodzi syna, i nazwie go imieniem Immanuel”. Choć częściowe wypełnienie tego proroctwa pojawia się w początkowych wersetach rozdziału ósmego, jego kontynuacja oraz wspaniały obraz Mesjasza w Izajasza 9:6-7 skłaniają nas do refleksji nad słowami Izajasza 8:14 w podobnym duchu. Kamień potknięcia i skała zgorszenia odnoszą się w pełni proroczo do Jezusa Chrystusa.

Jezus był skałą zgorszenia dla przywódców religijnych swoich czasów. Nie uznali Go za Syna Bożego ani za obiecanego od dawna Mesjasza. Odrzucili Go, doprowadzając do Jego śmierci na krzyżu. Stał się kamieniem potknięcia dla obu domów Izraela. Izrael cielesny potknął się o imię Jezusa, tracąc szansę na otrzymanie głównych błogostawieństw obietnicy Abrahamowej (Rzym. 9:22-23). W drugim proroczym domu Izraela, domu duchowym (1 Piotra 2:5), wielu nominalnych chrześcijan również potknęło się o Jezusa, błędnie rozumiejąc fundamentalną i kluczową naukę o okupie (1 Piotra 1:18-21).

Wracając do Psalmu 118:22 oraz do wzmianki o nim w

Ewangelii Mateusza 21:42, dokonanej przez naszego Pana, dostrzegamy, że kamień ten określany jest jako „głowa węgielna”. Hebrajskie słowo oznaczające „głowę” (H7218, *rosh*) zostało precyzyjnie przetłumaczone w wersji Króla Jakuba, co oddaje znaczenie najważniejszego kamienia. Inne angielskie tłumaczenia również poprawnie używają terminu „główny”. Wyrażenie „kamień węgielny” jest zatem właściwie oddane jako „główny kamień węgielny” w takich angielskich tłumaczeniach jak NKJV i NASB. Innymi słowy, pierwszy kamień w budowli – najważniejszy kamień węgielny – to ten, który został odrzucony przez budujących.

1 Piotra 2 – żywy kamień

„Przystąpcie do niego, do kamienia żywego, przez ludzi wprawdzie odrzuconego, lecz przez Boga wybranego jako kosztowny. I wy sami jako kamienie żywe budujcie się w dom duchowy, w kapłaństwo święte, aby składać duchowe ofiary przyjemne Bogu przez Jezusa Chrystusa. Dlatego to powiedziane jest w Piśmie: Oto kładę na Syjonie kamień węgielny, wybrany, kosztowny, a kto weń wierzy, nie zawiedzie się” (1 Piotra 2:4-6).

Apostoł Piotr potwierdza, że proroctwa Starego Testamentu dotyczące kamienia węgielnego bezpośrednio odnoszą się do naszego Pana. Jego słowa wyjaśniają, dlaczego obraz kamienia jest trafnym symbolem Jezusa Chrystusa oraz Kościoła.

Apostoł opisuje Jezusa jako „kamień żywy”, „odrzucony przez ludzi”. Ten kamień nie tylko został odrzucony przez budujących, ale także przez sam naród Izraela. Izajasz wskazuje na to samo: „Wzgardzony był i opuszczony przez ludzi [...], wzgardzony tak, że nie zważaliśmy na Niego” (Izaj. 53:3). Jednak św. Piotr w tym samym wersecie ukazuje niebiańską perspektywę żywego kamienia jako „przez Boga wybranego jako kosztowny”. To przesłanie znajduje ponowne odzwierciedlenie w opisie Izajasza, który wskazuje, że Jezus jest „kamieniem wypróbowanym, kosztownym kamieniem węgielnym” (Izaj. 28:16).

Następnie św. Piotr uzupełnia obraz tego, co „budowniczowie” mieli zbudować. Opisuje naszego Pana Jezusa jako kamień węgielny dla członków Kościoła. Mówi: „I wy sami jako kamienie żywe budujcie się w dom duchowy, w kapłaństwo święte, aby składać duchowe ofiary przyjemne Bogu przez Jezusa Chrystusa” (1 Piotra 2:5). Budowniczy, czyli przywódcy religijni Izraela, którzy „nie poznali czasu nawiedzenia swego” (Łuk. 19:44), powinni byli rozpoznać Syna Bożego i oprzeć swoją wiarę właśnie na Nim.

Apostoł Paweł rozwija obraz budowli. „Tak więc już nie

jesteście obcymi i przychodniami, lecz współobywatelami świętych i domownikami Boga, zbudowani na fundamencie apostołów i proroków, którego kamieniem węgielnym jest sam Chrystus Jezus” (Efezj. 2:19-20). Przedstawiony obraz ukazuje duchową świątynię – „domowników Boga”, w której Jezus pełni rolę kamienia węgielnego i wzoru, a fundament wiary oparty jest na prorokach i apostołach.

Św. Piotr w wersetach 6-8 ukazuje pełny obraz, bezpośrednio cytując starotestamentowe proroctwa dotyczące Chrystusa, które rozważaliśmy w Księdze Izajasza 28, Psalmie 118 oraz Księdze Izajasza 8. „A przetoż mówi Pismo: OTO KŁADĘ NA SYONIE KAMIEŃ NAROŻNY WĘGIELNY, WYBRANY, KOSZTOWNY; A KTO W NIEGO UWIERZY, NIE BĘDZIE ZAWSTYDZONY [cytując z Księgi Izajasza 28:16]. Wam tedy wierzącym jest uczciwością, ale nieposłusznym, KAMIEŃ, KTÓRY ODRZUCILI BUDUJĄCY, TEN SIĘ STAŁ GŁOWĄ WĘGIELNĄ [cytując z Psalmu 118:22], i KAMIENIEM OBRAŻENIA, I OPOKĄ ZGORSZENIA tym, którzy się obrażają o słowo, nie wierząc, na co też wystawieni są [cytując z Księgi Izajasza 8:14]” (1 Piotra 2:6-8, BG).

Św. Piotr ukazuje, jak kluczowe obietnice Starego Testamentu, dane Izraelowi, były przeznaczone dla duchowego domu zbudowanego z żywych kamieni (1 Piotra 2:5). Izrael jako pierwszy miał szansę zrozumieć wszystkie lekcje zawarte w zakonie i prorokach, które wskazywały na prawdziwego Mesjasza. Cytując fragmenty z 2 Mojż. 19:5 oraz 5 Mojż. 7:6, apostoł pisze: „Ale wy jesteście RODZAJEM WYBRANYM, królewskim KAPŁAŃSTWEM, NARODEM ŚWIĘTYM, LUDEM NABYTYM, abyście opowiadali cnoty tego, który was powołał z ciemności ku dziwnej swojej światłości” (1 Piotra 2:9, BG). Jakże jesteśmy błogosławieni, że możemy być objęci tymi obietnicami, uczestniczyć w świątyni Bożej i być jej kamieniami!

W świątyni zbudowanej przez Salomona znanej jako dom Pański, kamienie łączono w całość bez dźwięku narzędzi. Każdy z nich był wcześniej starannie obrobiony w kamieniołomie (1 Król. 6:7). Podobnie, gdy duchowa świątynia zostanie ukończona, każdy kamień będzie wyszlifowany, ukształtowany i wygładzony w trakcie życia w ciele. Wszystkie pojedyncze kamienie zostaną wtedy doskonale połączone w duchowej świątyni. Jezus, przez całe swoje życie, aż po śmierć, dał wzór poświęcenia i ofiary, który każdy z tych kamieni będzie odzwierciedlał.

Zachariasza 4 – kamień węgielny główny

Czwarty rozdział Księgi Zachariasza ukazuje wizję proroka dotyczącą złotego świecznika, w której kilka elementów wiąże się jednak z naszym tematem. Pierwszy z nich znajduje się w wersecie 7, w którym anioł oznajmia Zorobabelowi, że „On wyniesie kamień zwieńcze-

nia! I wołać będą: Łaska! Niech go otacza łaska!” (EIB). „Kamień zwieńczenia” to ostatni element budowli, symbolizujący jej ukończenie. Następujące po tym okrzyki „Łaska! Niech go otacza łaska!” wskazują na podwójne błogosławieństwo i kierują uwagę ku Jahwe – Autorowi planu zbawienia – jako prawdziwemu źródłu ukończenia budowli („domu”). Apostoł Paweł podkreśla to, mówiąc: „Albowiem objawiła się łaska Boża, zbawienna dla wszystkich ludzi” (Tyt. 2:11).

Kamień szczytowy piramidy, znany również jako kamień zwieńczający, to ostatni element umieszczany na budowli. Pełni on funkcję punktu odniesienia oraz wzorca proporcji dla całej konstrukcji – stanowi dokładny model, według którego zaprojektowano całą piramidę. Z kolei kamień węgielny to zazwyczaj pierwszy kamień, który kładzie się w fundamencie budynku. W ten sposób kamień szczytowy wyznacza precyzyjne położenie oraz kąty kamieni węgielnych fundamentów i całej budowli. Można zatem powiedzieć, że kamień szczytowy jest w istocie głównym kamieniem węgielnym piramidy – pierwszym, który został wykonany, i ostatnim, który został umieszczony, stanowiąc ukończenie oraz chwałę całej konstrukcji.

Inny godny uwagi aspekt prorocstwa znajduje się w Księdze Zachariasza 4:9. „Ręce Zorobabela położyły fundament pod ten dom i jego ręce go wykończą! W ten sposób poznasz, że PAN Zastępów posłał mnie do was” (EIB). Warto podkreślić, że to Zorobabel miał zarówno położyć pierwszy kamień świątyni, jak i dokończyć jej budowę. Z Ksiąg Ezdrasza i Nehemiasza wiemy, że Zorobabel był namiestnikiem Judy, który powrócił z niewoli babilońskiej. Wraz ze swoimi współpracownikami położył pierwszy kamień pod odbudowę świątyni w Jerozolimie. To prorocstwo potwierdza, że to Jahwe kierował odbudową świątyni. „Przez Pana się to stało i to jest cudowne w oczach naszych” (Psalm 118:23).

Kiedy czytamy to prorocstwo w całości, staje się oczywiste, że Zorobabel jest obrazem Jezusa Chrystusa, a zbudowany przez niego dom symbolizuje duchową świątynię Boga. Zestawiając ten obraz z potwierdzającymi go fragmentami pism św. Piotra i św. Pawła, dostrzegamy, że fundamentem tej świątyni są apostołowie, którzy budowali na pewnym fundamencie – Chrystusie. Poszczególne żywe kamienie reprezentują świętych, którzy są ciosani i wygładzani w kamieniołomie doświadczeń Wieku Ewangelii, aby następnie – w ciszy i doskonałej harmonii – zostać dopasowani do siebie bez użycia narzędzi. Wzrastają w świętą świątynię Pana, zajmując swoje miejsce pod wzorem swojego głównego kamienia węgielnego. (1 Kor. 3:11, 16; 2 Kor. 6:16; Efezj. 2:19-22).

Przywódcy Izraela – budujący – byli bardziej zatroskani o utrzymanie swoich wpływowych pozycji niż o przygotowanie swoich serc (Łuk. 11:43). Nie dostrzegli wyraźnego obrazu niebiańskiego Ojca w Jezusie Chrystusie z Nazaretu. Odrzucili Tego, który miał stać się kamieniem węgielnym duchowej świątyni – Syna Bożego – i nie zrozumieli, że zbawienie obiecane przez Boga nie jest dostępne w żadnym innym imieniu pod niebem (Dzieje Ap. 4:10-12).

Jednak ci, którzy mają szczęście dostrzec ten wzór w prorocztwach Starego Testamentu, a także dzięki słowom naszego Pana i naukom apostołów, słyszą: „Łaska! Niech go otacza łaska!” – łaska dla nas i łaska dla świata.

Być może podczas poświęcenia duchowej świątyni usłyszymy pieśń z Psalmu 118: „Dziękujcie Panu, albowiem jest dobry, Albowiem łaska jego trwa na wieki!” Alleluja!

BrettbBlackwell